

DE ALPEN ALS CULTUURLANDSCHAP

Warner Bätzing kennen we vooral als de man die in de jaren 80 met zijn tweedelige wandelgids de *Grande Traversata delle Alpi (GTA)* op de kaart zette. Maar de Duitser is ook een eminent professor in de cultuurgeografie en bestudeert sinds 1977 de Alpen in alle aspecten. Zijn belangrijkste inzichten bundelde hij in het boek *Die Alpen*. In de zopas verschenen vierde, volledig herziene editie beschrijft Bätzing hoe landschap, cultuur, economie en politieke eeuwenlang op elkaar inwerken. Dat maakte van de Alpen een uniek cultuurlandschap waarin economie en ecologie hand in hand gingen.

Jammer genoeg raakt dat evenwicht in de negentiende en twintigste eeuw steeds meer zoek. Dé Alpen zijn aan het verdwijnen, stelt Bätzing. De rand en de grote dalen zijn aan het verstedelijken, terwijl uitgestrekte, moeilijk toegankelijke gebieden compleet leeglopen. Die evolutie is nefast. De biodiversiteit neemt af. De woon- en leefkwaliteit gaan erop achteruit. Het landschap wordt minder aantrekkelijk en het risico op natuurrampen groter. Het beeld dat Bätzing schetst is somber. Toch is het niet te laat, vindt hij. Hij gelooft sterk in de uitbouw van de regionale economie. Landbouw, energie, restauratie van oude gebouwen, toerisme, en ga zo maar door: het economische potentieel is er, het komt erop aan het beter te benutten. Want alleen zo zullen de Alpen in hun geheel levensvatbaar blijven voor de mens.

Die Alpen is een kanjer van ruim 400 pagina's maar verveelt nooit. Het boek is vlot geschreven, bevat een schat aan informatie en is rijk geïllustreerd met verhelderende foto's, kaartjes en tabellen. Een absolute aanrader voor iedereen die de Alpen beter wil begrijpen. (Ignace Fermont)

Die Alpen – Geschichte und Zukunft einer europäischen Kulturlandschaft Warner Bätzing, C.H. Beck, ISBN 9783406673399, € 38,-

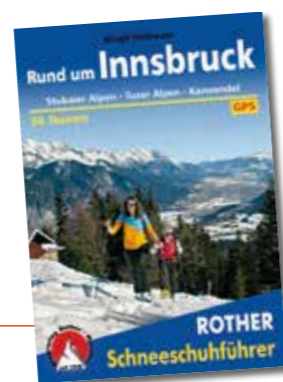
TREKKING VOOR IEDEREEN

Stel, je wilt dit jaar niet weer een spectaculaire graatoverschrijding met je klimvrienden doen, maar eens met je gezin de bergen in. De kleintjes passen niet meer in de rugdragers. Je partner houdt niet van lange tochten en ziet dit al helemaal niet zitten met de kinderen... Dan schiet *Wander- und Hüttenurlaub – Trekking für ALLE* je te hulp. Hiermee kies je een tocht voor het hele gezin.

Het idee voor deze wandelgids ontstond bij de uitgever, die geschikte tochten zocht waarop de kinderen in de buggy mee konden. Birgit Eder was bereid om heel Oostenrijk, Beieren en Zuid-Tirol te verkennen en korte dagetappes aan elkaar te knopen. Het resultaat is 32 mooie en niet te zware twee- tot achtdaagse trektochten. Wat voor gezinnen met kleine kinderen te bewandelen is, is ook geschikt voor wandelaars die minder goed ter been zijn. Deel 1 beschrijft vijftien 'kniebesparende', lichte tot middelzware tochten en deel 2 zeventien middelzware tochten met af en toe een kniebesparend alternatief. De overzichtspagina's aan het begin van het boek helpen bij de tochtkeuze. Elke tocht begint met een korte samenvatting en een overzichtstabel van de dagetappes. Per dag-etappe volgt een compacte omschrijving van de route en de leuke momenten. Elke tocht sluit af met nuttige informatie over de hutten op de route en maar ook in de omgeving. Hierdoor kan de lezer heel makkelijk een route aanpassen. Uiteraard wordt verondersteld dat je een gedetailleerde kaart van het gebied bij je hebt.

Het boekformaat is klein en compact. Iets te klein voor lekker op de bank, wel fijn om mee op reis te nemen. Je hebt dan wel veel extra tochtbeschrijvingen op zak, maar op die manier kun je 's avonds in de hut al weer dromen van de volgende bergwandelingvakantie. (Kerstin Thederan)

Wander- und Hüttenurlaub – Trekking für ALLE in Bayern, Österreich und Südtirol Birgit Eder, Wanda Verlag, ISBN 9783902939050, € 18,90

RUND UM INNSBRUCK

STUBAIER ALPEN – TUXER ALPEN – KARWENDEL

Net op tijd verschenen voor wie in de komende weken de stadse gezelligheid van Innsbruck nog wil combineren met stille sneeuwschoentochten in de natuur. Deze handige blauwe Rothergids beschrijft 50 dagtochten in de nabije en minder nabije omgeving van Oostenrijks Alpenmetropool. Met handige kaartjes, hoogteprofielen en tips over lawinerisico's. (JV)

Birgit Hofbauer, Rother Bergverlag, ISBN 9783763358106, € 16,95

WALKING AND TREKKING IN ICELAND

110 DAYS OF WALKING AND MULTI-DAY TREKS

Herziene uitgave van *Walking and Trekking in Iceland* van auteur Paddy Dillon, een wandelveelvraat met 50 titels op zijn naam. Het is duidelijk te merken dat Dillon alle 49 dagwandelingen 51 trekkingdagen daadwerkelijk zelf heeft gelopen. Volledige info, redelijke wandeltijden en aantrekkelijke foto's. De gids is in de bekende Cicerone-vormgeving met dat kleine slecht leesbare lettertje. Ook zou een moeilijkheidswaardering niet misstaan, maar los daarvan een topper onder de Islandgidsen. (MvB)

Paddy Dillon, Cicerone, ISBN 9781852848057, € 25,95

BERGENKOORTS

Eerder bespraken we in dit blad het eerste boek van journaliste Daniela Schwegler *Traum Alp – Älplerinnen im Porträt*, waarin zij het leven van boerinnen op de alm portretteert. Afgelopen zomer verscheen een nieuwe loot aan de *Im Porträt*-stam: *Bergfieber – Hüttenwirtinnen im Porträt*, waarin Schwegler nieuwe vrouwen hun leven in de bergen laat schilderen. Twaalf avontuurlijke huttenwaardinnen sprak zij, jonge en niet meer zo jonge bloemen variërend in leeftijd van 32 jaar tot 79 jaar. Ze beheeren even zovele hutten in de Zwitserse bergen op een hoogte die ligt tussen 1309 meter (Hundwiller Höhe) en 3311 meter (Cabane Bertol). Deze laatste ligt als een adelaarshorst op een rotstoren boven de Mont Minégletsjer. Het is tevens de hut waar de enige Franstalige huttenwaardin uit het boek de scepter zwaait, de 62-jarige kwikzilverige Française Anne-Marie Dolivet. Verliefd is ze op haar stek, waar je alleen kunt komen na grote inspanning. Van stadspoppetje naar waardin; met humor vertelt ze over de

LEGENDARISCH

Het prachtig vormgeven fotoboek *Legendäre Reisen in den Alpen* is een een Duitstalige heruitgave van de Franse Hachette-publicatie uit 2007. Dit verklaart meteen ook waarom er relatief veel aandacht is voor het westelijk deel van de Alpen (Frankrijk en Zwitserland). Slechts een derde van het boek wordt gewijd aan Oostenrijk, Duitsland, Italië en Slovenië. De foto's zijn prachtig, nostalgisch en laten je regelmatig wegdromen. Zo ging dat dus vroeger: in de open koets en dan de Furkapas op. De beginperiode van het bergtoerisme wordt in de vorm van vijf (deels) imaginaire bergreizen beschreven; een tijd waarin mensen de Alpen steeds meer gingen beschouwen als een plek waar je uitstekend kon ontspannen in plaats van als een onherbergzame omgeving die je moest mijden. En met de ontwikkeling van de verkeerstechnische infrastructuur en de bouw van grote hotels werd het gebergte steeds toegankelijker. In de Franstalige Alpen waren het voornamelijk de Engelsen die een verblijf aan de Côte d'Azur combineerden met uitstapjes naar de bergen, terwijl in het oostelijk deel het voornamelijk de Duitse en Oostenrijkse adel was die de schoonheid van de bergen ging waarderen. Aan de hand van vele foto's met uitgebreide beschrijvingen wordt de lezer en kijker een mooie blik gegund in deze tijd van de

toeristische ontdekking van de bergen. Het groeiende enthousiasme voor de Alpen wordt daarnaast in de vorm van uitgebreide citaten van beroemde schrijvers zoals Goethe, Victor Hugo, Leo Tolstoj en Mark Twain gepresenteerd. De enige kleine tekortkoming die ik tegenkwam waren de nogal kleine letters van de bijschriften. Hoe dan ook kun je met dit boek een aantal aangename uren op de bank doorbrengen. (Harald Pauli)

Legendäre Reisen in den Alpen Agnès Couzy, Catherine Donzel, Martin Rasper, Marc Walter; Frederking & Thaler, ISBN 9783894056896, € 23,95

vijf maanden die ze jaarlijks in Bertol doorbrengt. De overige maanden woont ze in haar chalet beneden in het Val d'Hérens. Hoe anders is het leven van Marlies Schoch (74 jaar) op de Hundwiller Höhe in het sappig groene Appenzell. Haar hut is het hele jaar geopend en straalt een ouderwetse knusheid uit. 45 jaar al beheert zij de Hundwiller Höhe.

Haar menselijke betrokkenheid heeft haar ooit de titel 'beste waardin van het land' opgeleverd en menig goed verhaal. De fotografen Stephan Bösch en Vanessa Püntener tekenden voor de 180 foto's van de vrouwen en hun habitat. Geen gladde portretten, maar we zien de vrouwen pratend en zwijgend, sjouwend en even app'end, met klanten en familie of even lekker poedelend in een koud bergmeertje. Elk hoofdstuk begint met een fraaie foto van de hut, wat 'harde' info en een foto van de waardin, en sluit af met zes à zeven fotopagina's en een wandel-/toerentip. Daartussen komt de waardin aan het woord in pure tekstpagina's. Deze omarmende indeling is een geslaagd concept, die ruimte biedt om je rustig in de vrouwen te verdiepen. (Marcia van Bijnen)

Bergfieber – Hüttenwirtinnen im Porträt Daniela Schwegler, Rotpunktverlag 2015, ISBN 9783858696687, € 34,-